EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 16.6.2025
COM(2025) 290 final

ANNEX 9

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele

Digikümnendi olukorda käsitlev 2025. aasta aruanne: jätkuv töö, et suurendada ELi suveräänsust ja kujundada ELi digitulevikku

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} - {SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

RIIGIPÕHISED LÜHIARUANDED 2025

Eesti

Kokkuvõte

Eesti on asunud avalike teenuste digitaliseerimisel juhtpositsioonile. Ühenduvuse ja VKEde digitaliseerimise valdkonnas on Eesti aga ELi keskmisest maha jäänud, ehkki samal ajal on enne 2030. aastat saavutatud täielik juurdepääs elektroonilistele terviselugudele.

Oma riikliku tegevuskava kohandatud versioonis on Eestil kaugeleulatuvad eesmärgid digikümnendisse panustamisel: seatud on 14 riiklikku eesmärki, millest 93 % on kooskõlas ELi 2030. aasta eesmärkidega. Riik järgib oma trajektoore väga hästi, kusjuures 100 % puhul neist kulgeb tegevus kavakohaselt (võttes arvesse 2024. aasta trajektoore, mis on kindlaks määratud kaheksa põhilise tulemusnäitaja puhul kaheksast analüüsitud näitajast). Eesti täitis komisjoni 2024. aastal esitatud 12 soovitused 100 %, tehes olulisi poliitilisi muudatusi (8 %) või mõningaid muudatusi (92 %) uute meetmetega.

Eesti keskendub digitaalsele suveräänsusele, pannes rõhku valitsuse vastupanuvõimele. Riik on kehtestanud meetmed tagamaks, et mitmesuguste katastroofistsenaariumide korral jätkub riigi digitaalne juhtimine väljastpoolt selle geograafilisi piire. Eesti tegevuskavas tunnistatakse, et riigi praegused probleemid ei nõua mitte ainult uute digimeetmete kehtestamist, vaid ka tagamist, et kindlalt väljakujunenud digiteenused toimivad hästi ja on turvalised. Kuigi Eesti on üldise väga suure läbilaskevõimega võrgu ja 5G katvuse poolest ELi keskmisest maha jäänud, on riik hõredalt asustatud piirkondade 5G katvuse poolest esirinnas. Küberturvalisus on jätkuvalt oluline, nagu näitab riigi uus küberturvalisuse strateegia aastateks 2024–2030. Strateegias seatakse prioriteediks digitaristu kaitsmine, riigi kaitsmine küberohtude eest ja küberkoostöö suurendamine.

Digikümnendi põhiline tulemusnäitaja[1]	Eesti				EL		Digikümnendi eesmärk 2030. aastaks	
	DESI 2024 (2023. a)	DESI 2025 (2024. a)	Aastane kasvumäär	2024. aasta riiklik trajektoor[3]	DESI 2025	Aastane kasvumäär	Eesti	EL
Väga suure läbilaskevõimega püsivõrgu katvus	76,9 %	76,3 %	–0,9 %	77,0 %	82,5 %	4,9 %	100,0 %	100 %
Valduseni ulatuva valguskaabelühenduse (FTTP) kättesaadavus	76,9 %	76,3 %	–0,9 %	77,0 %	69,2 %	8,4 %	100,0 %	–
Üldine 5G katvus	87,5 %	91,5 %	4,6 %	90,0 %	94,3 %	5,9 %	100,0 %	100 %
Servasõlmed (hinnanguline)	5	10	100,0 %	0	2 257	90,5 %	5	10 000
VKEd, kellel on vähemalt algtasemel digimahukus[2]	–	71,2 %	3,1 %	–	72,9 %	2,8 %	90,0 %	90 %
Pilvandmetöötlus	52,6 %	–	–	–	–	–	75,0 %	75 %
Tehisintellekt	5,2 %	13,9 %	167,6 %	14,0 %	13,5 %	67,2 %	75,0 %	75 %
Andmeanalüüs	25,6 %	–	–	–	–	–	75,0 %	75 %
Tehisintellekt või pilvandmetöötlus või andmeanalüüs	60,6 %	–	–	–	–	–	–	75 %
Ükssarvikud	2	2	0,0 %	–	286	4,4 %	5	500
Vähemalt elementaarsed digioskused	62,6 %	–	–	–	–	–	80,0 %	80 %
IKT-spetsialistid	6,7 %	7,2 %	7,5 %	7,0 %	5,0 %	4,2 %	10,0 %	~10 %
eID süsteemist teavitamine		Jah						
Digitaalsed avalikud teenused kodanikele	95,8	96,1	0,3 %	99,0	82,3	3,6 %	100,0	100
Digitaalsed avalikud teenused ettevõtetele	98,8	97,5	–1,3 %	100,0	86,2	0,9 %	100,0	100

Juurdepääs elektroonilistele terviselugudele	97,5	100,0	2,6 %	99,0	82,7	4,5 %	100,0	100

(1) Näitajate ja muude parameetrite kirjeldus on esitatud metoodikadokumendis.
(2) DESI 2025 annab aastase kasvumäära arvutamiseks teavet digimahukuse indeksi 4. versiooni kohta, mis on võrreldav DESI 2023 digimahukuse indeksiga (2022. aasta kohta). See ei ole võrreldav indeksi 3. versioonil põhineva riikliku trajektooriga.
(3) Riikliku trajektoori väärtus, kui see on riiklikus tegevuskavas olemas ja kui näitajat mõõdeti DESI 2025-ga (2024. aasta).

Vastavalt digikümnendit käsitlevale Eurobaromeetri 2025. aasta eriuuringule on 79 % Eesti kodanikest arvamusel, et avaliku ja erasektori igapäevateenuste digitaliseerimine muudab nende elu lihtsamaks. Seoses avaliku sektori asutuste tegevusega peab 88 % vastanutest oluliseks võidelda internetis levivate valeuudiste ja desinformatsiooni vastu ja seda vähendada ning seoses konkurentsivõimega peab 69 % oluliseks tagada, et Euroopa ettevõtted saavad kasvada ja kujuneda ülemaailmselt konkurentsivõimelisteks Euroopa tegijateks.

ELi konkurentsivõime, suveräänsuse ja vastupanuvõime suurendamine tehnoloogilise juhtpositsiooni abil

Eesti on taristunäitajate (väga suure läbilaskevõimega võrk, 5G) poolest ELi keskmisest maha jäänud, kuid hõredalt asustatud piirkondades on 5G katvus muljetavaldav. See on üks liikmesriikidest, kus katvus suurenes 2024. aastal 3,4–3,8 GHz sagedusalal kõige rohkem. Eesti on tuginenud taaste- ja vastupidavusrahastu meetmetele, et laiendada väga suure läbilaskevõimega võrgu katvust (viiakse lõpule 2025. aastal). Riik teeb algatusi maapiirkondade kaetuse suurendamiseks, viies lõpule nn valgete piirkondade (ühenduseta piirkonnad) kindlaksmääramise, mida käsitletakse seejärel avalikul konsultatsioonil (käivitatakse eeldatavasti 2025. aasta keskel). Tipptehnoloogia kasutuselevõttu Eesti ettevõtete hulgas iseloomustavad vastakad suundumused: pilvandmetöötluse ja tehisintellekti kasutajate osakaal on ELi keskmisest suurem, kuid andmeanalüüsi kasutajate osakaal väiksem. Nendes kolmes tehnoloogiavaldkonnas oli suurettevõtjate teatatud kasutuselevõtt järjepidevalt suurem kui VKEde oma.

ELi inimeste ja ühiskonna kaitsmine ja võimestamine

Eesti seab oma digiühiskonna arengukava 2030 kaudu prioriteediks oma kodanike digioskuste arendamise. Riigis on head elementaarsed digioskused, kusjuures erinevused sugude ja haridustasemete lõikes on väikesed ning maapiirkondade elanike ja nooremate põlvkondade digioskused on märkimisväärsed. Eesti on välja töötanud tegevuskava, et anda inimestele elementaarsed digioskused, ning keskendunud ametnike koolitamisele ja digioskustega seotud koolitusvõimaluste suurendamisele, eelkõige maapiirkondades. Eesti on kindlaks teinud, et juhid, kes ei mõista oma kohustusi küberturvalisuse ja riskihindamise valdkonnas ning ei vii oma digitaliseerimisalgatusi piisavalt kooskõlla oma valdkondade strateegiliste eesmärkidega, võivad takistada üldist digipööret. Riigi IKT-spetsialistide osakaal tööhõives on üks ELi suurimaid ja naissoost IKT-spetsialistide osakaal on ELi suurim. Eesti liigub edukalt oma digipöörde eesmärgi saavutamise poole selliste algatustega nagu tulevaste digioskuste vajaduste uurimine ja koostöö Tartu Ülikooliga, et tagada tulevaste IKT-spetsialistide osalemine asjakohastel kursustel. Nõudlus IKT-spetsialistide järele kasvab siiski jätkuvalt ning eri sektorites ei ole piisavalt palju kõrge kvalifikatsiooniga ja tipptasemel digispetsialiste. Eesti tulemused digitaalsete avalike teenuste ja elektroonilistele terviselugudele juurdepääsu valdkonnas ületavad jätkuvalt ELi keskmist ning saavutatud on digikümnendi 2030. aasta eesmärk. Sellest hoolimata peab Eesti tagama, et tema digitaliseeritud teenused peavad sammu uusimate tehnoloogiatega.

Digipöörde potentsiaali kasutamine aruka keskkonnahoidlikkuse tagamiseks

Eesti digiühiskonna arengukava 2030 kohaselt soovib Eesti saada maailma kõige rohelisemaks digiriigiks, kuid praegu puudub süsteemne lähenemisviis või strateegia selle eesmärgi saavutamiseks. Eesti käivitas kestlikkusaruandluse tööriista ja tugineb erasektori algatustele, mille eesmärk on pikendada IKT-seadmete kasutusiga ja vähendada üldist energiatarbimist.

Riiklik digikümnendi strateegiline tegevuskava

Eesti esitas 27. märtsil 2025 täielikult läbivaadatud riikliku digikümnendi tegevuskava. Selles antakse teavet sidusrühmadega konsulteerimise kohta ja käsitletakse väikest arvu 2024. aastal esitatud soovitustest tegevuskava kohta. Ajakohastatud tegevuskavas on Eestil 13 uut eesmärki ja üks läbivaadatud eesmärk, mis kõik on kooskõlas ELi eesmärkidega. Kuigi selles antakse mõningast teavet riigi eesmärkide saavutamiseks kavandatud meetmete kohta, puudub üksikasjalik teave igale valdkonnale eraldatud eelarve ning eri meetmete konkreetsete eesmärkide ja ulatuse kohta. Tegevuskavas pannakse suurt rõhku kvantarvutusele, ELi tasandi koostööle ja digioskustele ning uute valdkondadena keskendutakse kõrgjõudlusega andmetöötlusele, vastupanuvõimele ja turvalisusele. Rohepööret on aga tegevuskavas vähem kajastatud.

Digivaldkonna rahastamine ja projektid

Eesti taaste- ja vastupidavuskava alusel on digivaldkonnale eraldatud 208 miljonit eurot (24 % kogueelarvest)[1]. Lisaks on Eesti digipöörde toetamiseks eraldatud 373 miljonit eurot ühtekuuluvuspoliitika vahenditest (11 % riigi kogurahastusest ühtekuuluvuspoliitika alusel)[2].

Eesti on projekti CitiVERSE toetava kohalike digiteisikute võrgustiku Euroopa digitaristu konsortsiumi (LDT CitiVERSE EDIC) liige. Riik osaleb Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõttes ja Kiipide Ühisettevõttes.

Eesti ei ole veel esitanud ühtegi meedet digikümnendi parimate tavade platvormil Best Practice Accelerator[3].

Digiõigused ja -põhimõtted

Toetava uuringu kohaselt on Eesti tegevus **Euroopa digiõiguste ja -põhimõtete deklaratsiooni** rakendamisel olnud üsna piiratud: kokku on algatusi 39 ja 2024. aastal käivitati kuus uut algatust. Eesti on kõige aktiivsem kaitstud, ohutu ja turvalise digikeskkonna valdkonnas. Õiglase digikeskkonnaga seoses on täheldatud vähem tegevust. Valikuvabaduse valdkonna meetmetel näib olevat kohapeal kõige suurem mõju, erinevalt meetmetest, mis käsitlevad digitaalses avalikus ruumis osalemist.

[1] Digieesmärkide saavutamiseks ette nähtud rahaliste eraldiste osakaal on arvutatud taaste- ja vastupidavusrahastu loomise määruse VII lisa alusel. Andmete viimane ajakohastamine: 16. mai 2025.

[2] See summa sisaldab kõiki investeeringuid, mis on konkreetselt ette nähtud digipöörde toetamiseks ühtekuuluvuspoliitika programmitöö perioodil 2021–2027 või millega panustatakse sellesse märkimisväärselt. Rahalised vahendid pärinevad Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfond+-ist ja Õiglase Ülemineku Fondist.

[3] Best Practice Accelerator (BPA) on platvorm, mis võimaldab liikmesriikidel jagada edukaid meetmeid ja tekkinud probleeme digikümnendi sihtide ja eesmärkide poole püüdlemisel. Parimad tavad tehakse liikmesriikidele kättesaadavaks BPA teabehoidla kaudu ja neid tutvustatakse korrapärastel seminaridel, kus keskendutakse praegu kolmele teemavaldkonnale: digioskused, keskkonnasäästlik IT ja digitehnoloogia kasutuselevõtt.

Eesti

Soovitused

- **Ühenduvus.** Jätkata meetmete võtmist ja kehtestada uusi meetmeid väga suure läbilaskevõimega võrgu ja 5G katvuse suurendamiseks.
- **Digioskused.** Kehtestada digioskuste meetmed, mille eesmärk on aidata keskastme juhtidel oma ettevõttes ja töötajate hulgas digitaliseerimisprotsessi juhtida.
- **IKT-spetsialistid.** Jätkata meetmete rakendamist, et koolitada IKT-spetsialiste praeguse lünga täitmiseks.
- **VKEd**. Jätkata ja täiendada tegevust, mille eesmärk on parandada digitaliseerimist ja tipptehnoloogia kasutuselevõttu, pöörates erilist tähelepanu VKEdele.
- **Avalike teenuste digitaliseerimine**. Parandada digitaalsete avalike teenuste kasutatavust, et tagada nende kättesaadavus kõigile ja teenuste ajakohasus.
- **Keskkonnateemad.** Rakendada sidusat keskkonnahoidliku digitaliseerimise strateegiat, et saavutada eesmärk saada maailma kõige rohelisemaks digiriigiks.
- **Küberturvalisus.** Jätkata jõupingutusi küberturvalisuse valdkonnas, et tegeleda muutuvate ja kasvavate ohtudega. Tagada jätkuv küberturvalisuse kursuste korraldamine.